

Begoña Tisera eta Dylan Inglis: euskara atzeritik

Sekuentzia honetan, Euskal Herritik kanpo bizi eta euskara ikasi duten bi pertsona ezagutuko ditugu: Dylan Inglis eta Begoña Tisera. Biek euskara ikasi dute eta euren esperientzien inguruan aritu gara. Gai horri lotuta ariketa hauek egin ditzakezu:

- Gaian sartzeko galderei erantzun.
- Bideoa ikusi eta galderei erantzun.
- Testua irakurri eta esaldiak osatu.
- Dakizkigun hizkuntzak partekatu.

1. Gaian sartu

Hizkuntzak ikasteen bizi duzun esperientziari buruz hitz egingo duzu. Horretarako, erantzun beheko galderei eta komentatu ikaskide batekin.

- Noiz eta zergatik hasi zinen hizkuntzak ikasten?
- Zer eman/ematen dizu hizkuntzak ikasteak?

- *Lagun berriak egin ditut*
- (...)

2. Bideoa ulertu

<https://labur.eus/3iL8l>

Dylan Inglis Erresuma Batuan
jaio zen eta euskara ikasi du.
Ikusi bideoa eta erantzun
galderei:

1. Nork hitz egin zion lehendabizikoz euskarari buruz?
2. Momentuan bertan euskararekin maitemindu zen?
3. Euskara ikasteak baditu zailtasunak, baina berari asko kostatu zaio ikastea?
4. Zein dira Dylanen bi sekretuak hizkuntza bat ikasteko?

Gogoratu sekuentziaren
hasieran emandako
erantzunak eta alderatu
Dylanen esperientzia
zurearekin.

3. Testua landu

Erreportaje honetan, euskara ikasteko prozesuan Dylanek eta Begoñak izandako esperientziak ezagutuko dituzu. Irakurri testua eta arreta berezia jarri nabarmendutako hitzetan.

Euskara ikasten ari direnen bi aurpegi

Edozein hizkuntza ikasteko esfortzua egitea beharrezkoa da eta, are gehiago hitz egiten den eremutik at bizi bagara. Euskal Herrian bizi ez diren arren, askok euskara ikastea erabakitzen dute: batzuei gurasoek edo aitona-amonek erakutsi diete; beste batzuk euskal etxeetara joaten dira; eta badira sarean beren kabuz ikasten dutenak ere.

Atzerrian jaio eta euskara ikasi duten bi pertsona ezagutuko ditugu oraingoan: Maria Begoña Tisera (Argentina, 1964) eta Dylan Inglis (Erresuma Batua, 1998). Biek ikasketa-prozesuan murgilduta jarraitzen dute eta Euskal Herrikan kanpo bizi dira, nahiz eta euskararekin lotura oso errealitate desberdinak bizi izan dituzten.

Begoña Tisera argentinarra da eta Dylan Inglis ingelesa.

Bi esperientzia, bi errealitate

Maria Begoña Tisera Etxeberrria San Nicolasen jaio zen, izan ere, bere familia gerra zibilaren ostean iritsi zen Argentinara: “Nire aitona 1951. urtean etorri zen eta familia osoa ekarri zuen urtebete geroago. Nire arbasoak Bizkaikoak dira”. **Euskara** aitona-amonen ahotik entzun zuen lehenengo aldiz eta, Euskal Herrira joaten zirenean, euskarazko liburuak ekartzen zizkieten bilobei. “Denborarekin hitzak erakustez gain, lur horrekiko maitasuna ere transmititu zidatela konturatu naiz”, esan digu.

Dylan Inglisen historia guztiz bestelakoa da: bera Chulmleighen herrixkan jaio zen eta duela hiru urte arte ez zituen ezagutzen ez euskara ez Euskal Herria. “Amak **sorginei** buruzko liburu bat idatzi nahi zuelako etorri ginen familia osoa Heletara (Nafarroa Beherea), Zugarramurditik gertu. Amak zerbait azaldu zidan orduan, baina ezer gutxi”, kontatu digu ingelesak.

Ikasketa-prozesua desberdinak

Gaur egun, biak euskaraz mintzatzen dira, nahiz eta ikasketa-prozesuak zeharo desberdinak izan diren. Begoñak euskal etxean eman zituen lehenengo pausoak: “Aspaldi hasi nintzen arbasoen hizkuntza ikasten eta, duela bost urte inguru, **Euskara Munduan** programan sartu nintzen. Ordutik euskara ikasteaz gain, kultura eta jendea ezagutzeko aukera ere izan dut”. Horrez gain, euskal etxean euskara-irakaslea ere bada gaur egun, eta datorren urtean B1 edo B2 maila eskuratzeko azterketa egiteko asmoa duela kontatu digu.

Dylanek, aldiz, urtebete eta hiru hilabete daramatza soilik euskara ikasten. **Geografiako ikasketak** urtebetez alde batera utzi ditu eta euskara ikastea erabaki du. “Euskara-ingelesa hiztegia biltzen zuen liburuxka batekin hasi nintzen eta sarean Lapurdiko Gure Irratia kateak egindako ikastaro bat aurkitu nuen. Hori hilabete batean egin ostean, nafar bat ezagutu nuen eta mintzapraktika saioak egiten genituen, hots, ingelesa eta euskara trukatzeko genituen”. Lagun horrek **barnetegiei** buruz hitz egin zion eta Zornotzara (Bizkaia) joatea erabaki zuen: “Bi hilabetez egon nintzen barnetegan eta sekulako esperientzia kulturala izan zen. Gainera, B2 maila lortu nuen”. Erresuma Batura itzuli, denboraldi bat han igaro eta ikastaro trinkoa amaitu berri du, Bilboko euskaltegi batean: “Oso pozik nago EGA gaintzea lortu dudalako”. Ingelese, frantsesez, gaztelaniaz eta euskaraz hitz egiten du, eta txinera ikasten ari da.

Hurrengo orrian jarraitzen du

Aurreko orritik dator

Begoña eta Dylan euskaldunak dira, nahiz eta Euskal Herritik kanpo bizi diren. “**Mintzanet programa**” oso garrantzitsua da niretzat, astero euskara online eta doan praktikatzeko aukera ematen didalako. Atzerrian ez dugu aukera handirik euskaraz jarduteko”, esan digu Begoñak.

Hizkuntza maite dute

Begoñak bere arbasoen hizkuntza ikasi eta zabaltu egiten du: “**Euskal etxeek** arbasoen ohiturak mantentzeko lan handia egiten dute, argentinarrak garela ahaztu gabe”. Begoñak hiru seme ditu eta bat Euskal Herrian izan bada ere, bera ez da oraindik iritsi: “Betidanik ezagutzen dudala iruditzen zait, eta joateko ilusioak uste dut euskara ikasten jarraitzeko adorea ematen didala”.

Dylanek, aldiz, askotan azaldu behar izan die ingurukoei zein den ikasten ari den hizkuntza: “Askok euskara ez dute ezagutu ere egiten. Hala ere, hizkuntzei buruz asko dakitenak ere badaude. Horientzat euskara ikasteak merezimendu handia du, Europako hizkuntzarik zaharrena delako”. Dylanen ustez, hizkuntzak ez dira hiztun-kopuruari erreparatuta ikasi behar, gustatzen zaizkigulako baizik.

Testuan azaldu diren zenbait hitz dituzu jarraian. Testuan dioena kontuan hartuta, osatu esaldiak hitz horiek erabilita.

- Euskara / arbasoak

Adibidez: Begoñak euskara aitona-amonei entzun zien lehenengo aldiz.

- Sorginak / Euskal Herria

.....

- Euskara Munduan programa / kultura eta jendea

.....

- Geografiako ikasketak / euskara

.....

- Mintzanet / atzerria

.....

- Euskal etxeak / lan handia

.....

- Zornotzako barnetegia / sekulako esperientzia

.....

Dylanen eta Begoñaren esperientzia horietatik zer egin zaizun harrigarriena? Ezagutzen duzu antzeko kasurik?

4. Egitekoa: zenbat hizkuntza dakizkigu?

Atzeritik euskara ikasi duten bi esperientzia ezagutu ditugu. Zuen ikasgelan zenbat hizkuntza hitz egiten dituzue?

- *Nik ingelesez eta frantsesez badakit. Ingelesa eskolan ikasi nuen eta frantsesa gerora nire kasa.*
- *Nik italiara pixka bat badakit. Erasmusa Florentzian egin nuen.*

Egin gelan zeure buruaren aurkezpena berria duzun hizkuntza batean.

- *I am Jone / My name is Jone.*

ERANTZUNAK

2. Bideoa ulertu

EREDUA

1. Nork hitz egin zion lehendabizikoz euskarari buruz? (Bere amak.)
2. Momentuan bertan euskararekin maitemindu zen? (Ez, orduan frantsesa ikasten ari zelako.)
3. Euskara ikasteak baditu zailtasunak, baina berari asko kostatu zaio ikastea? (Ez. Alde batetik, oso gustukoa du eta, bestetik, jendearen jarrerak asko lagundu dio.)
4. Zein dira Dylanen bi sekretuak hizkuntza bat ikasteko? . (Irakurtzea eta hanka sartzeko beldurrik ez izatea.)

3. Testua landu

EREDUA

(Dylanen amak **sorginei** buruzko liburu bat idatzi nahi zuelako etorri ziren **Euskal Herrira**.)
(Euskara Munduan programari esker, Begoñak euskal **kultura eta jendea** ezagutzeko aukera izan du.)
(Dylanek **Geografiako ikasketak** urtebetez alde batera utzi zituen **euskara** ikasteko.)
(Mintzanet oso garrantzitsua da Begoñaren ustez, **atzerrian** ez baitu euskaraz jarduteko aukerarik.)
(Euskal etxeek arbasoen ohiturak mantentzeko **lan handia** egiten dute.)
(Zornotzako barnetegian bi hilabetez egon zen Dylan, eta han B2 maila lortu zuen. **Sekulako esperientzia** kulturala izan zen beretzat.)

TRANSKRIPZIOA

1. Duela 3 urte etorri zinen lehendabizikoz Euskal Herrira, Behe Nafarroara. Zer zenekien orduan Euskal Herriari buruz?

Arras gutxi, egia esan. Nik uste dut joan aurretik, igual amak kontatu zidala Euskal Herrian beste hizkuntza bat zegoela. Nik banekien frantsesez mintzatzen zela eta frantsesez ikasten ari nintzen orduan. Eta oso, asko gustatu zitzaidan frantsesa. Baina, gero, beste hizkuntza bat bazegoela kontatu zidanean, nik uste dut Interneten edo aurkitu nuela orrialde bat ingelesez euskarara esaldi batzuez osatuta. Eta horixe, oso gutxi, bertan egon aurretik ezer gutxi.

2. Euskararekin lehenengo harremana bidaia horretan izan zenuen, hasiera hasieratik gustatu zitzaizun?

Ez, bueno, igual maiteminduren zantzuak edo hor hasi ziren. Baina gero frantsesarekin nahikoa neukan orduan, eta ikasturtean edo eskolan nengoen; beraz, ez neukan berebiziko denborarik euskarari ekiteko. Baina, gero, nik uste dut urtebeteren buruan, Bordelen, Frantzia nengoen, eta euskal herritar bat ezagutu nuela eta horrek ere ekarri zidan pixka bat gogora Euskal Herria berriro, eta bai, eta galdera batzuk egin nizkion jakin-minez beterik, baina beno orduan ere ez nekien euskararik.

3. Euskara ikasteko urtebete baino gehixeago behar izan duzu eta askok oso hizkuntza zaila dela esaten dute...

Ez nuke esango berez hizkuntza zaila denik, esango nuke bai alderdi batzuetan beste inguruko hizkuntzak baino zailagoa dela. Adibidez, gramatika esan beharra dago zailagoa, gauza gehiago ikasi beharrekoak direla, adibidez, ez dakit, aditz laguntzaileak eta horrelakoak. Beno, gero, adibidez, Ingalaterran frantsesa eta gaztelania ikasterakoan, kostatzen zaigu gure aditzak desberdinak direlako, baina nik uste dut euskara are gehiago. Beraz, bai, alde batetik, zaila da; baina gero, nik uste dut, bueno, nire gustukoa izan denez, askoz gutxiago kostatu zaidala. Eta bai jendearen jarreratik, hau da, oso bistan dagoelako, oso pozten direla ikusteaz ni euskara ikasten saiatzen naizela, eta nik uste dut horrek asko laguntzen duela. Igual, adibidez, frantsesa ikastean, ez da berdina.

4. Zein da zure sekretua?

Ez dakit sekreturik dagoen... Nik uste dut igual gauza batzuk egin ditudala...Eta adibidez, irakurketa nik uste dut, irakasleek askotan diote eta egia da, irakurketa biziki inportantea dela ikas-prozesuan. Eta gero, ba, esango nuke, saiatzea eta hanka sartzeko edo, behintzat, hori da hizkuntza guztietarako, hori da igual sekretu bat edo gauza inportante bat, baina ez euskararekin bakarrik.